

„Máriát látni” jönnek a nehézléptű, csengőt rázó templomi zászlóikkal bókolva köszönő zarándokok a Csíki Medencéből, Gyergyóból, Gyimesből, és Moldvából, míg Magyarországról autóbusszokkal, vonaton és autókkal érkeznek a hívők és kíváncsiskodók. A Pünkösdi Búcsú a kilencvenes évektől három-négy-százezer magyar találkozó helyévé fejlődött.

Csíksomlyó történelmi és búcsújáráshelyi fontosságát bizonyítja, hogy XII. Pius pápa 1948-ban *Basilica Minor* (Kisbazilika) rangra emelte a Kegyetemplomot. A főoltáron álló, az 1510-es évekből származó, hársfából készült kegyszobor készítője ismeretlen, feltehetően székelyföldi művész. Máriát a *Jelenések Könyvének* Napbaöltözött Asszonyaként ábrázolja.

A pünkösdi búcsúra érkezők közül többezren már pénteken megérkeznek Csíksomlyóra. Sokan az éjszakát a Kegyetemplomban töltik: virrasztanak, imádkoznak és pihennek. A búcsús ünnep egyik legfontosabb eseménye a kegyszobor megérintése, simogatása. A zarándokok kígyózó sorban állva várnak e fel-emelő pillanatra. A hit szerint: Szűz Mária kegyelmi ereje átszáll a hozzá érintett tárgyakhoz, emberekhez.

A ferences testvérek több, mint 550 éve telepedtek le e szent helyre, ahol templomot építettek. Jelenleg is a Csíksomlyói Ferences Testvérek készítik elő a helyszínt a pünkösdi zarándoklat méltó megünneplésére. A hagyományoktól eltérően idén nem evangéliumi idézet fogadta a csíksomlyói kegytemplomhoz érkező zarándokok százezreit, hanem egyik egyházi énekünk szakaszából választottak egy sort: „*Szent fiadat Boldogasszony kérd e népért!*” A Magyar Katolikus Püspöki Kar imaévet hirdetett idén a nemzet megújulásáért, s ehhez csatlakoztak a szervezők.

A somlyói búcsú szónoka idén főtisztelendő *Majnek Antal*, munkácsi megyéspüspök volt, Kárpátaljáról. Azért gondoltak rá, mert 2009-ben ünnepli a ferences rend 800 éves megalakulását, s hároméves előkészület előzi meg az ünnepet, így esett a választás a ferences püspökre.

* * *

Szomorújelentés

Korbuly Ilona Daniella közösségi tagunk 34 éves korában, 2006. május 19-én váratlanul elhunyt, 14 éves fiát és férjét hagyva maga után. Temetésére május 22-én került sor a kecskeméti Helvécia temetőben. Az elhunyt az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület 2002. évi örmény kisebbségi elektora volt Kecskeméten.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

* * *

Görbe László piarista

A csíksomlyói kegytemplom és kolostor

Csíksomlyó története a XII-XIII. századra megy vissza. Nevét a Somlyó hegyéről (1035 m) kapta. A Somlyó helynév a somlik igéből származik, megsuszló, suvadó hegyet jelent, a Csík szó a tájra utal.

Csíksomlyó két faluból és egy falurészből tevődik össze: az egyik *Csobotfalva*, a másik *Vadottfalva*. A tulajdonképpen Somlyó a kolostort, a kegytemplomot és környékét foglalja magába.

A ferences szerzetesek az 1400-as évek táján telepednek le véglegesen Csíksomlyón. 1442-1448 között építik fel az első gótikus templomot és kolostort, erről tanúskodik a mai kolostorban egy megőrzött portálé és egy pinceablak. Hunyadi János, 1442-ben aratott győzelméért hálából, segítséget nyújt a templom felépítéséhez. A templomot *Sarlós Boldogasszony* tiszteletére szentelik fel, ma is ez a kegytemplom nagy ünnepe.

A gótikus templomot és kolostort erős falakkal veszik körül. 1661-ben a török és tatár hadak elfoglalják, 1694-ben az utolsó tatár támadást visszaverik. A templomot 1802-ben kezdik bontani, és anyagát beépítik a mai templomba.

A kolostort jelenlegi alakjában 1773-1779 között építik fel. A mai barokk kegytemplomot 1802-ben kezdik építeni *Schmidt Konstantin* tervei szerint: 1876-ban szenteli fel Fogarasy Mihály erdélyi püspök. A templom alatti kriptában elsősorban ferences szerzetesek nyugszanak, de temettek ide világiakat is. Berendezésének legnagyobb részét *Papp Miklós* brassói festő és szobrász, a kórust *Pfeifer Antal* gyergyószentmiklósi mester készítette. A kegyszobor a templom legértékesebb tárgya. A XVI. század elején

(1510-1515 között) készült reneszánsz stílusban, hársfából. Alkotója ismeretlen. Magassága 227 cm, a világon ismert kegyszobrok közül a legnagyobb. A Napba öltözött Asszonyt ábrázolja, akinek lába alatt a hold, fején a 12 csillagból álló koszorú, egyben királynőként is mutatja. 1798-ban, Batthyány Ignác erdélyi püspök idején az egyház csodatevőnek ismeri el, és a „*Csodálatos az eretnekek ellenében megsegítő Anya*” feliratot kapja.

A kegyszobor a Mária-zarándoklatok középpontjában áll. Régi szokás, hogy a zarándokok, miután a kegyszobor előtt Máriához, Isten anyjához könyörögnek, megsimogatják a kegyszobor lábát, hozzáérintik a nyírfaágakat, a ruhájukat és kegytárgyaikat - így vélik kiesdeni maguk számára az Istenanya áldását. A századok folyamán a kegyszoborral sok csoda történt, sok ima meghallgatásra talált. Többször olyan fényben ragyogott, hogy világossága betöltötte a templomot. Az 1661-es török-tatár dúlás alkalmával, mikor a templomot felgyújtották, a kegyszobor sértetlen maradt. A hagyomány szerint a tatár vezér nyolc pár ökör által vontatott szekérrel akarta elszállíttatni, de nem bírták elhúzni, olyan nehéz volt. A tatár vezér ledobatta és kardjával hozzá vágott, megsebezve a kegyszobor arcát és nyakát - ezek a sérülések ma is láthatók -, mire a tatár karja bénán hanyatlott alá. 1948-ban XII. Pius pápa a templomot Basilica Minor rangra emelte.

A csíksomlyói búcsújáróhely a XV. század óta elterjedt a székelység körében: a környék népe Mária-ünnepeken Somlyón gyűlt össze. 1444-ben IV. Jenő pápa búcsút engedélyezett azoknak, akik segítenek a kolostor építésében. Mint feljegyezték: „a hívek nagy sokasága szokott összejönni ájtatosságnak okából”. Azóta is megszakítás nélkül tart a zarándoklat Csíksomlyóra. 1567-ben újabb fordulat következik a búcsújárásban. A hitújítás korában *János Zsigmond* erdélyi fejedelem haddal akarta kényszeríteni a színtiszta katolikus Csíkot, Gyergyót és Kászont az unitárius vallás felvételére. Ők István gyergyóalfalui plébános vezetésével fegyverrel védték meg hitüket. A gyülekező pünkösdi szombatján volt. Isten kezébe ajánlották magukat és Szűz Mária segítségéért esedeztek, majd elindultak a Hargitára, szembeszállni a hitújítók hadával. Azalatt az idők, az asszonyok és a gyermekek Somlyón maradtak, és imádkoztak a győzelemért. A csata diadallal végződött. A győztesek nyírfaágakkal ékesítették lobogóikat, úgy vonultak le a Hargitáról, és megfogadták, hogy minden évben pünkösdi szombatján Csíksomlyóra zarándokol Mária népe, és a Kissomlyó hegyén körmenetet tart.

A Kissomlyón álló három kápolna közül a legrégebb és legértékesebb a *Salvator-kápolna*, amely a nándorfehérvári győzelem emlékére épült. A Kissomlyó-nyeregben készült „hármastoltárt” *Makovecz Imre* tervezte. 1990 óta több százezer hívő van jelen a fogadalmi „pünkösdi szombati” búcsún.

A századok során a templom és kolostor a vidék művelődési központja volt. Gimnáziuma első említése 1630-ból való. Ez a gimnázium folyamatosan működött, mígnem 1911-ben átadták az egyházmegyének. A kolostor nyomdáját *P. Kájoni János* szorgalmazta, első terméke a Kájoni *Cantinále Catholicum* című énekeskönyv 1676-ból. A ferencesek nyomdájában elsősorban egyházi művek jelentek meg, de 1848-ban itt nyomtatták a Hadi Lapot, s megjelent szépirodalmi mű és ábécéskönyv is.

Az iskola, a könyvnyomtatás, a könyvkötő műhely, a nagyhírű könyvtár, a képiróműhely a ferencrendiek kolostorát, Csíksomlyót térben és időben is messzire kiható keresztény művelődési központtá tette.

(*Megjelent a Piarista diák 2005. júniusi számában*)

* * *

Bodó Márta

Jakabffy Elemér: Kisebbségi sorskérdések

Az 1922-ben indult, kisebbségi kérdésekre összpontosító folyóiratot, a Magyar Kisebbséget talán nem felejtette el, talán ismeri már a hazai közvélemény. Elindítóját és szerkesztőjét viszont semmiképpen nem eléggé. A lugosi születésű, jogász végzettségű, széleskörű műveltséggel rendelkező, bátor kisebbségi politikus Jakabffy Elemér egész munkássága pedig nemcsak időszerű, nemcsak kisebbségi helyzetünk miatt figyelemreméltó, hanem mert egy nyitott látókörű, idegen nyelveket beszélő, az európai helyzetet igen jól ismerő, politikusként liberális nézeteket valló, katolikus vallását gyakorló, szellemes, tájékozott és olvasott, kellemes társasági-közösségi ember képe rajzolódik ki a válogatott írásait tartalmazó könyv alapján.